

Yttrande: Ytterligare åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, Fjärde penningtvättsdirektivet – samordning – ny penningtvättslag – mm (SOU 2016:8)

Det fjärde penningtvättsdirektivet utgår från ett riskbaserat förhållningssätt. Med det menas att verksamhetsutövaren har tillräcklig beredskap i arbetet. Riskerna för att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism ska kartläggas och bedömas. Med riskbedömningen som bas ska verksamhetsutövaren sedan utveckla riskbaserade kontroller och förfaranden som ska syfta till att motverka risker i verksamheten. Erfarenheterna från kundkontroller, granskning och rapportering ska sedan användas för att uppdatera riskbedömningen och de riskbaserade rutinerna. För att uppfylla de krav som ställs på granskning och rapportering av transaktioner måste verksamhetsutövaren ha vidtagit åtgärder för kundkännedom som är proportionerliga till de risker som verksamheten, kundrelationerna och transaktionerna kan inrymma.

Ett riskbaserat förhållningssätt ställer omfattande och långtgående krav på de anställdas kundkännedom. Deras förmåga att läsa av situationer samt hantera risker i samband med kundkontakter ställs på prov. Obehagliga och hotfulla situationer kan uppstå i mötet med kund när penningtvätsreglerna ska efterlevas. Det är av största vikt att de anställda får fortlöpande och relevant utbildning i penningtvätt och det riskbaserade förhållningssättet.

Finansförbundet välkomnar utredarens förslag att utbildningsskyldigheten regleras i en separat bestämmelse. Anställda som berörs av penningtvätsreglerna ska fortlöpande delta i utbildningsprogram. Detta för att lära sig känna igen transaktionsmönster som har samband med penningtvätt och finansiering av terrorism samt få vägledning i hur de ska handla i sådana fall. Arbetsgivaren ska sträva efter att i möjligaste mån minimera riskerna och med hjälp av styrdokument och processer skapa en rimlig arbetsform för de som berörs. Bedömningen bör göras utifrån risk, hotbild, verksamhetens art och

liknande omständigheter. I det fjärde penningtvättsdirektivet vidgas även kravet på att medlemsländerna ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda anställda från hot och fientliga åtgärder till följd av att de rapporterar misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism. Medlemsstaterna bör se till så att, i enlighet med nationell rätt, skydda anställda och andra berörda företrädare på lämpligt sätt. Bland annat med avseende på rätten till skydd av personuppgifter och rätt till effektivt rättsligt skydd.

Finansförbundet välkomnar att ett särskilt skydd för visseblåsare införs i samband med implementeringen av det fjärde penningtvättsdirektivet. Utredningen slår fast att personer som i god tro lämnar information internt eller direkt till Finanspolisen om misstankar om penningtvätt eller finansiering av terrorism ska skyddas. En särskild bestämmelse bör införas som innebär att en anställd som internt hos verksamhetsutövaren informerar om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism eller rapporterar om detta till Finanspolisen inte får utsättas för ogynnsamma eller diskriminerande åtgärder i sin anställning.

FINANSFÖRBUNDET

Ulrika Boëthius
Förbundsordförande
070-413 41 01

Marie Löök Birgersson
Föredragande